

Nr 58.

Ankom till riksdagens kansli den 22 maj 1925 kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående löne- och pensionsreglering för befattningshavare vid rikets universitet samt karolinska mediko-kirurgiska institutet, i vad avser punkterna IV och V i föredragande departementschefens hemställan. jämte i ämnet väckta motioner.

I en till riksdagen avlåten, den 13 mars 1925 dagtecknad proposition nr 115 har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, framlagt förslag i fråga om löne- och pensionsreglering för befattningshavare vid rikets universitet samt karolinska mediko-kirurgiska institutet.

Nämnda proposition har hänvisats till bankoutskottet, i vad den avser punkterna I, momentet d), samt punkterna IV och V i föredragande departementschefens hemställan, och i övrigt till statsutskottet.

Beträffande punkten I, momentet d), i berörda hemställan, avseende användningen av de till universitetet i Uppsala hörande åkerlotterna, har bankoutskottet den 28 april 1925 avgivit utlåtande (nr 37); och har riksdagen numera fattat beslut i detta ämne.

Under punkt IV av ifrågavarande hemställan har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att

a) under riksstatens elfte huvudtitel, allmänna indragningsstaten — med uteslutande av vad där förekommer angående avlöningsförmåner åt innehavare av personliga professurer vid universiteten i Uppsala och Lund samt karolinska mediko-kirurgiska institutet samt angående personliga lönetillägg åt vissa befattningshavare vid nämnda universitet och institut — uppföra dels de avlöningsförmåner, föredragande departementschefen i statsrådsprotokollet föreslagit för professorerna vid Uppsala universitet A. Gullstrand, K. B. Wiklund, T. Svedberg och E. H. von Zeipel, vid Lunds universitet N. H. Nilsson-Ehle samt vid karolinska institutet C. G. A:son Forssell, dels ock följande personliga lönetillägg: 1,000 kronor till professorn i anatomi

vid Uppsala universitet O. M. Ramström, så länge han uppehåller prosektorstjänsten vid universitetet, 600 kronor till preparatorn vid Uppsala universitets mineralogisk-geologiska institution A. R. Andersson, så länge han kvarstår i sin nuvarande befattning, samt 200 kronor till maskinisten och eldaren vid karolinska institutet J. E. Jernström, så länge han kvarstår i sin nuvarande befattning; samt

b) för sin del besluta, att den rätt till tjänst- och nådår, som enligt prästerskapets och universitetens privilegier tillkommer stärbhus efter befattningshavare vid universiteten i Uppsala och Lund, upphäves, samt vid bifall härtill under riksstatens elfte huvudtitel uppföra under rubrik: bidrag till universitetets i Uppsala pensionsinrättning för tjänstemäns änkor och barn ett *ordinarie anslag* å 9,000 kronor och under rubrik: bidrag till pensionsinrättningen för änkor och barn efter ämbets- och tjänstemän vid universitetet i Lund ett *ordinarie anslag* å 7,200 kronor.

Uti punkten V har Kungl. Maj:t vidare föreslagit riksdagen medgiva, att innehavare av personlig professur ävensom innehavare av P. H. Malmstens professur i nervsjukdomar vid karolinska institutet må varda i pensionshänseende likställd med ordinarie professorer vid universiteten och karolinska institutet och följaktligen vara underkastad bestämmelserna i 1907 års lag angående civila tjänstinnehavares rätt till pension.

Vidkommande det under IV a) här ovan omförmälda förslaget vill utskottet erinra, att Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen under elfte huvudtiteln, punkten 11, föreslagit riksdagen att, i avbidan på proposition i ämnet, såsom bidrag till universitetens i Uppsala och Lund pensionsinrättningar för tjänstemäns änkor och barn under riksstatens elfte huvudtitel beräkna ordinarie anslag å tillhopa 14,040 kronor.

Beträffande utredningen i föreliggande ämne tillåter sig utskottet att hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet (propositionen sid. 70—74, 102—104, 289—292, 311—326).

Motioner.

I samband härmed har utskottet till behandling förehåft två inom riksdagen i anledning av propositionen väckta motioner, nämligen inom första kammaren nr 250 av herr *Swartz* och inom andra kammaren nr 421 av herr *Andrén*, sistnämnda motion i vad den avser här nedan återgivna förslag.

I förstnämnda motion har hemställts, »att riksdagen må såsom personligt pensionstillägg åt akademiräntmästaren i Uppsala *G. T. Brandberg* bevilja ett belopp av 504 kronor för helt år räknat, att, efter det Brandberg avgått från sin tjänst, från allmänna indragningsstaten utgå till honom utöver honom tillkommande pension å 6,996 kronor.»

I motionen II: 421 har, i vad densamma hänvisats till bankoutskottets behandling, hemställts, att riksdagen måtte besluta, »att förste vaktmästaren

vid universitetsbiblioteket i Uppsala *L. E. Lindberg* må jämväl vid övergång till ny lönestat äga rätt att behålla det till honom nu utgående personliga lönetillägg å 300 kronor.»

I avseende å de skäl, motionärerna anfört till stöd för berörda yrkanden, får utskottet hänvisa till motionerna.

Utskottet vill erinra, att riksdagen, på förslag av statsutskottet i utlåtande nr 87, numera i huvudsak bifallit Kungl. Maj:ts förevarande proposition i de delar, densamma hänvisats till nämnda utskott.

Utskottet.

Vad Kungl. Maj:t föreslagit beträffande avlönings- och pensionsförhållanden för innehavare av personliga professurer ävensom i fråga om pensionsförhållanden för innehavare av P. H. Malmstens professur i nervsjukdomar vid karolinska institutet innebär, att dessa befattningshavare skola i nämnda hänseenden likställas med övriga professorer och föranleder icke någon utskottets erinran. Likaledes tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag rörande personligt lönetillägg åt professorn Ramström, så länge han uppehåller prosektorstjänsten vid Uppsala universitet, ävensom åt preparatorn A. R. Andersson samt maskinisten och eldaren J. E. Jernström, så länge de kvarstå i sina nuvarande befattningar. Däremot har utskottet ansett sig icke böra förorda det motionsvis (II: 421) framställda yrkandet om personligt lönetillägg åt förste vaktmästaren vid universitetsbiblioteket i Uppsala *L. E. Lindberg*. Ej heller har utskottet funnit tillräckliga skäl föreligga att tillstyrka bifall till det i motionen I: 250 väckta förslaget, att nuvarande innehavaren av räntmästarbefattningen vid universitetet i Uppsala *G. T. Brandberg* skulle tillerkännas ett personligt pensionstillägg till sådant belopp, att han fortfarande skulle i pensionshänseende likställas med professor; och vill utskottet i detta avseende framhålla, att de skäl, som föranlett Kungl. Maj:ts förslag om en särställning beträffande pensionsförhållanden för professorer, icke synas vara för handen beträffande ifrågavarande befattningshavare.

Vidkommande slutligen förslaget om upphörande av nuvarande tjänst- och nådårsrätt för befattningshavare vid universiteten i Uppsala och Lund, vill utskottet förorda, att denna rätt i samband med den nu beslutade löne-regleringen avlöses; och har utskottet icke funnit skäl till anmärkning mot vad Kungl. Maj:t i sådant hänseende föreslagit.

Åberopande det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition nr 115, i vad densamma nu är föremål för prövning, samt med avslag å förenämnda motioner I: 250 och II: 421, sistnämnda motion i vad densamma nu är föremål för prövning, må

I) a) under riksstatens elfte huvudtitel, allmänna indrag-

ningsstaten, med uteslutande av vad där förekommer angående avlöningsförmåner åt innehavare av personliga professurer vid universiteten i Uppsala och Lund samt karolinska mediko-kirurgiska institutet samt angående personliga lönetillägg åt vissa befattningshavare vid nämnda universitet och institut, uppföra

ej mindre i fråga om personliga professurer följande anslagsposter, nämligen:

beträffande *Uppsala universitet*:

dels för professor A. Gullstrand såsom innehavare av personlig professur i fysiologisk och fysikalisk optik,
 lön jämte ålderstillägg . . . . . kronor 9,000:—
 tjänstgöringspenningar . . . . . » 4,000:—
 kronor 13,000:—

dels för professor K. B. Wiklund såsom innehavare av personlig professur i finsk-ugrisk språkforskning,
 lön jämte ålderstillägg . . . . . kronor 9,000:—
 tjänstgöringspenningar . . . . . » 4,000:—
 kronor 13,000:—

dels för professor T. Svedberg såsom innehavare av personlig professur i fysikalisk kemi,
 lön, förutom 3,500 kronor från C. F. Liljewalchs fond för personliga professurer vid Uppsala universitet . . . . . kronor 4,500:—
 ålderstillägg . . . . . » 1,000:—
 tjänstgöringspenningar . . . . . » 4,000:—
 kronor 9,500:—

dels ock för professor E. H. von Zeipel såsom innehavare av personlig professur i astronomi,
 lön, förutom begynnelselönen vid den i staten uppförda observatorsbefattningen i astronomi . . . . . kronor 2,000:—
 ålderstillägg . . . . . » 1,000:—
 tjänstgöringspenningar, förutom tjänstgöringspenningarna vid observatorsbefattningen . . . . . » 1,000:—
 Kronor 4,000:—

beträffande *Lunds universitet*:

för professor N. H. Nilsson-Ehle såsom innehavare av personlig professur i ärftlighetslära,

lön jämte ålderstillägg	kronor	9,000:—
tjänstgöringspenningar	»	4,000:—
	kronor	13,000:—

beträffande *karolinska institutet*:

för professor C. G. Abrahamsson Forssell såsom innehavare av personlig professur i medicinsk radiologi,

lön jämte ålderstillägg	kronor	9,000:—
tjänstgöringspenningar	»	4,000:—
	kronor	13,000:—

än även följande personliga lönetillägg, nämligen:

dels 1,000 kronor till professorn i anatomi vid Uppsala universitet O. M. Ramström, så länge han uppehåller professorstjänsten vid nämnda universitet,

dels 600 kronor till preparatorn vid Uppsala universitets mineralogisk-geologiska institution A. R. Andersson, så länge han kvarstår i sin nuvarande befattning,

dels ock 200 kronor till maskinisten och eldaren vid karolinska institutet J. E. Jernström, så länge han kvarstår i sin nuvarande befattning; samt

b) för sin del besluta, att den rätt till tjänst- och nådår, som enligt prästerskapets och universitetens privilegier tillkommer stärbhus efter befattningshavare vid universiteten i Uppsala och Lund, upphäves, samt vid bifall härtill under riksstatens elfte huvudtitel uppföra under rubrik: bidrag till universitetets i Uppsala pensionsinrättning för tjänstemäns änkor och barn ett *ordinarie anslag* å 9,000 kronor och under rubrik: bidrag till pensionsinrättningen för änkor och barn efter ämbets- och tjänstemän vid universitet i Lund ett *ordinarie anslag* å 7,200 kronor;

II) medgiva, att innehavare av personlig professur ävensom innehavare av P. H. Malmstens professur i nervsjukdomar vid karolinska institutet må varda i pensionshänseende likställd med ordinarie professorer vid universiteten och karolinska institutet och följaktligen underkastad bestäm-

melserna i 1907 års lag angående civila tjänst innehavares rätt till pension.

Stockholm den 22 maj 1925.

På bankoutskottets vägnar:

BERNH. ERIKSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

av första kammaren: herrar *Gustafsson* i Stensholm, *Johansson* i Friggeråker, *Pettersson* i Olovstorp, *Dalberg*, *Berge*, *Andersson* i Hägelåkra, *Abrahamsson* och *Östergren*;
av andra kammaren: herrar *Eriksson* i Grängesberg, *Winkler*, *Bäcklund*, *Lovén*, *Ryberg*, *Höglund*, *Johansson* i Edsbyn och *Uddenberg* i Varberg.
